

Svampsjukdomar i malkorn

Alf Djurberg, Växtskyddscentralen, Linköping

Årets försök i korn visar på mycket svag lönsamhet för svampbehandling. Inga av de behandlade leden gav positivt behandlingsnetto i genomsnitt. Detta beror främst på mycket svaga angrepp i huvuddelen av försöken. Vanligast var angrepp av kornets bladfläcksjuka. Maltkvaliteten blev också dålig i flertalet av försöken pga för låga rymdvikter och för höga proteinhalter.

I området låg tretton försök i vårkorn. Generellt sett har angreppen varit mycket svaga och därmed blev merskördarna också mycket måttliga i de flesta försöken. Rost och mjöldagg finns noterat från vardera ett försök och sköldfläcksjuka förekom i två försök i Sveaområdet. Även fysiologiska fläckar förekom, framförallt i två Annabell-fält i ÖSF-området. I nästan alla försök fanns däremot angrepp av kornets bladfläcksjuka. I fyra av försöken var angreppen kraftiga, men av dessa gav bara försöket i Hedemora så stora skördeökningar för behandlingarna att bekämpningsnettot blev positivt. Det svaga utbytet i de andra försöken kan ha berott på att angreppen kom alltför sent för att kunna påverka inlagringen i axen.

Förlust att bekämpa

Fram till mitten av juni var vädret ganska torrt och ogynnsamt för svampangrepp. Under stråskjutningen i andra hälften av juni fanns kortare perioder med gynnsamt väder för svampinfektioner. Först i mitten av juli när det blev en längre sammanhängande regnperiod blev förhållandena riktigt gynnsamma framförallt för kornets bladfläcksjuka. Då hade emellertid grödan passerat blomning och angreppet kunde inte orsaka så stor skörde-förlust.

Eftersom inte samtliga behandlingar legat med i alla försök, kan bara ett fåtal led jämföras direkt med varandra. Inget av leden har gett positivt behandlingsnetto i genomsnitt. Amistar blandat med Unix gav något lägre förlust jämfört med övriga behandlingar, men skillnaderna är små. Om man bara tittar på skördeökningarna har Amistarbehandlingarna i genomsnitt gett något större merskördar än behandling med Tilt Top eller Stereo. En förklaring kan vara att kornets bladfläcksjuka var den vanligaste sjukdomen i försöken och mot denna svamp har Amistar mycket god effekt. När sköldfläcksjuka och mjöldagg dominerar angreppsbilden hävdar sig ofta andra preparat bättre.

Tabell 15. Bekämpning av svampsjukdomar i korn. FiV-, ÖSF- och Svea-området 2001. L15-4040

Behandling	DC	Skörd, kg/ha				Bek. netto* kr/ha
		FiV	ÖSF	Svea	Medeltal	
Obehandlat		4370	5380	4380	4710	
Amistar 0,75	37	130	160	270	190	-320
Amistar 0,5	37	140	210			
Amistar 0,5** + Unix 0,3	37	360	130	270	260	-240
Tilt Top 0,8	37	40	0	170	70	-300
Stereo 1,2	37			420***		
Stereo 0,8	37		90			
Stereo 0,4 + Tilt Top 0,4	37		130			
Antal försök		4	4	5	13	13

* Maltkorn 1,05 kr/kg, körning 100 kr/ha, Tilt Top 307 kr/l, Amistar 527 kr/l, Unix 400 kr/kg, körskada ca 0,5 %

** Dosen 0,75 l Amistar användes i Svea-området

*** Medel av två försök

Dålig maltkvalitet

På grund av att flertalet försök tröskades med höga vattenhalter (21-28 %) blev kvaliteten dålig. Störst var problemen i FiV- och Svea-området. Flertalet av försöken uppfyllde heller inte kraven för maltkorn enligt gällande kontrakt. Rymdvikten ska enligt maltkontraktet vara minst 650 g/l. Detta uppfylldes i åtta av de tretton försöken. I ett av försöken där rymdvikten låg på gränsen, klarade sig samtliga svampbehandlade led över tröskelvärdet. Störst problem med rymdvikterna var det i försöken i FiV-området där

tre av fyra försök inte nådde upp till den uppställda rymdvikten.

Även proteinhalten var för hög i flertalet försök. Av sju försök där proteinnivån är analyserad, har bara två försök klarat gränsvärdet på 11,5 %. En orsak till att proteinvärdena var så höga kan vara den låga skördenivån i många försök. Fyra av försöken har grundskördar under 4 000 kg/ha och fem av försöken ligger mellan 4 000 och 5 000 kg/ha. I några försök kan man tydligt se att framförallt Amistarbehandlingarna har höjt proteinhalten.

Tabell 16. Olika kvalitetsparametrar efter bekämpning av svampsjukdomar i korn. FiV-, ÖSF- och Svea-området 2001. L15-4040

Behandling	DC	Vattenhalt, %	Tkv g	Rymdvikt g/l	Protein %	Maltutbyte*, %
Obehandlat		21,9	46,9	650	11,8	96
Amistar 0,75	37	+0,2	+0,2	+2	0,0	+1
Amistar 0,5	37				-0,2	0
Amistar 0,5** + Unix 0,3	37	+0,3	+0,3	+2	0,0	0
Tilt Top 0,8	37	+0,1	+0,6	0	0,0	0
Stereo 0,8	37					0
Stereo 0,4 + Tilt Top 0,4	37					+1
Antal försök		13	13	13	7	4

* Sällning > 2,5 mm

** Dosen 0,75 l Amistar användes i Svea-området